

Доложевська В. О., Парфелюк О. Г., студентки,
Навчально-науковий інститут Екологічної безпеки,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Тимкович І. І., старший викладач

ВИКОРИСТАННЯ АВІАЦІЇ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Головним завданням при забезпеченні реалізації державної політики у сфері цивільного захисту його суб'єктами є підвищення ефективності їх реагування, оперативності застосування сил (аварійно-рятувальні формування, спеціалізовані служби та інші формування цивільного захисту) і засобів (протипожежна, аварійно-рятувальна та інша спеціальна техніка, обладнання, механізми, прилади, інструменти, вироби медичного призначення, лікарські препарати, засоби колективного та індивідуального захисту) відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру та ліквідації їх наслідків.

Проведений нами огляд наукової літератури свідчить, що окреслене питання викликає інтерес у фахівців для його вивчення не лише позицій з теоретичної, але й практичної доцільності. Так, С. О. Лазарев досліджував актуальність підвищення авіаційної складової у сучасній системі цивільного захисту; Ю. О. Куліш і О. А. Клименко здійснив аналіз застосування авіації при ліквідації надзвичайних ситуацій, пов'язаних з ураженням сільськогосподарських рослин хворобами та шкідниками; І. С. Руснак, В. В. Хижняк, В. І. Ємець зацікавилися станом і перспективами розробки та застосування безпілотної авіації у сфері цивільного захисту України; А. С. Рогозін, А. В. Гурник розглянули методи розрахунків дієвості авіації для пошуково-рятувальних робіт у надзвичайних ситуаціях; В. В. Хижняк, А. В. Гурник встановили особливості застосування авіації для боротьби з надзвичайними ситуаціями, викликаними заторно-зажорними повеннями.

Якщо звернутися до офіційної інформації, котра відображає специфіку використання авіації при проведенні заходів цивільного захисту, то слід зазначити, що саме Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) України одним із основних завдань має координацію проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт авіаційними силами і засобами ДСНС України, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій усіх форм власності. Власне авіація ДСНС України – уявляє собою мобільну складову аварійно-рятувальних сил, призначену для розв'язання спеціальних завдань з прогнозування, попередження та ліквідації

наслідків надзвичайних ситуацій, захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій та участі в міжнародних рятувальних і гуманітарних операціях.

А органом з підготовки та застосування авіаційних сил і засобів ДСНС України, реалізації державної політики щодо функціонування системи авіаційного пошуку і рятування в Україні є Управління авіації та авіаційного пошуку і рятування ДСНС України. Управління авіації та авіаційного пошуку і рятування відповідно до покладених завдань здійснює функції щодо координації і контролю за діяльністю Спеціального авіаційного загону (м. Ніжин, Чернігівська область), Бюджетної установи «Служба координації авіаційних робіт з пошуку і рятування» та Науково-дослідного центру авіації Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту [1, с. 214].

Зважаючи на те, що аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, гасіння пожеж проводяться в максимально стислі строки, авіація ДСНС України, як складова державної авіації і спеціальна складова Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, буде відігравати і в подальшому важливу роль в організації та проведенні робіт з пошуку і рятування пошуково-рятувальними силами і засобами шляхом створення угруповання авіаційних пошуково-рятувальних сил і засобів та зосередження їх зусиль для оперативного проведення пошуку і рятування, ефективного та раціонального їх використання у разі настання авіаційних подій та виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, для проведення пошуку об'єктів, що зазнали лиха, для рятування та надання допомоги особам, які постраждали, надання їм невідкладної медичної допомоги та доставки у безпечне місце.

Оперативне та ефективне виконання цих завдань можливо при наявності у складі ДСНС України значних авіаційних сил і засобів, зокрема:

- багатоцільових сучасних повітряних суден, а також відповідної інфраструктури для їх базування, обслуговування і ефективного їх застосування;

- оснащення її новими або модернізованими зразками багатофункціональних літаків та вертольотів, а також визначення етапності заміни застарілого парку повітряних суден;

- оптимального розміщення її сил і засобів по регіонах держави з врахуванням чинників та ризиків виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру з використанням існуючої та перспективної інфраструктури, оптимізації ресурсного забезпечення чергових пошуково-рятувальних сил і засобів авіації ДСНС України;

- розміщення (наближення) чергових пошуково-рятувальних сил і засобів авіації ДСНС України поблизу регіонів України з високим рівнем

ризикі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру;

— підвищення економічної складової використання авіаційних сил і засобів шляхом залучення до виконання авіаційного пошуку і рятування та авіаційних робіт з пошуку і рятування багатоцільових безпілотних авіаційних комплексів та аеростатів з сучасним обладнанням, що відповідають міжнародним стандартам за рахунок їх переваги перед пілотованою авіацією та інше [2, с. 27-28].

Отже, стратегічне положення України в центрі Європи, інтеграція в світове співтовариство потребує розширення можливостей авіаційних сил ЄСПАРПР за рахунок оснащення їх сучасною авіаційною технікою, здатною ефективно і якісно виконувати гуманітарні місії та завдання з пошуку і рятування як в Україні, так і за її межами.

Література

1. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2014 році. – К., 2015. – 365 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dsns.gov.ua/files/prognoz/report/2014/ND_2014.pdf

2. Лазарєв С. О. Актуальність підвищення авіаційної складової у сучасній системі цивільного захисту / С. Лазарєв // Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції. – Х.: Національний університет цивільного захисту України, 2014. – 352 с.

УДК 347.82 (043.2)

Животівська В. В., Нестула Є. Ю., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Череватюк В. Б., к.і.н., доцент

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЄДИНОГО АВІАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

На сьогоднішній день простежується осмислення новітньої тенденції в регулюванні міжнародного авіатранспорту, що виникла під впливом глобалізації світової економіки на засадах лібералізації, яка полягає у переході до моделі «відкритого неба» разом з лібералізацією доступу на національні ринки міжнародних перевезень. Результатом цього стало укладання державами регіональних, багатосторонніх угод та двосторонніх угод із значним розширенням їх змісту, сутністю якого є заміна традиційної моделі діяльності авіакомпаній на основі повного